

pozarządowiec

pismo społeczników Warmii i Mazur

wydanie specjalne wrzesień (171) 2020



WŁOSKIE

DOŚWIADCZENIA

W POLSCE

W JAKI SPOSÓB
OSZCZĘDZĄC?/ s. 8

WŁOSKIE DOŚWIADCZENIA
W POLSCE/ s. 13

MODEL EDUKACJI
FINANSOWEJ/ s. 22

PISMO INFORMACYJNE
ORGANIZACJI POZARZĄDOWYCH
WOJEWÓDZTWA WARMIŃSKO-
MAZURSKIEGO

Wydawca:

Stowarzyszenie ESWIP 82-300 Elbląg,
ul. Związku Jaszczurczego 17 tel./
faks: 55 236 27 16, 55 235 33 88 e-
mail: redakcja@eswip.pl

Redaktor naczelny

Arkadiusz Jachimowicz

Redaktor wydania

Sylwia Warzechowska

Projekt okładki

Kuba Qbi Strumiński

Korekta

Rafał Narnicki

Skład i łamanie

Remigiusz Korwiel, Rafał Narnicki

Internetowe wydanie pisma
dostępne na www.eswip.pl

Zespół redakcyjny:

Sylwia Warzechowska, Tomasz
Miroński, Katarzyna Janków-
Mazurkiewicz, Urszula Podurgiel,
Natasza Jatczyńska, Patrycja
Kamińska, Rafał Narnicki, Agata
Błaszczuk, Krzysztof Marusiński,
Dagmara Bielawska, Justyna Duks,
Beata Wachniewska-Mazurek, Marcin
Nowakowski, Agnieszka Sójka, Marek
Jurzyński, Agata Janik

Wydanie jest bezpłatne.

Materiałów niezamówionych redakcja
nie zwraca. Zastrzegamy sobie prawo
skracania tekstów i zmiany tytułów.

Autorzy tekstów prezentują swoje
własne opinie. Za treść ogłoszeń
redakcja nie odpowiada.



Spis treści

Wspierając aktywizację społeczno-zawodową <i>Agnieszka Sójka</i>	3
Do Turynu po wiedzę <i>Dorota Zaniesienko</i>	4
Nasz sposób oszczędzania <i>Patricia Pulido</i>	6
W jaki sposób osoby o niskich dochodach mogą oszczędzać? <i>Patricia Pulido, Francesca Lulli</i>	9
Włoskie doświadczenia w polskich realiach <i>Dorota Zaniesienko</i>	12
Wizyta włoskich partnerów <i>Dorota Zaniesienko</i>	14
Tak pracowaliśmy przy projekcie	16
Model edukacji finansowej i mikro przedsiębiorczości dla Centrum Integracji Społecznej w Elblągu	20
Szansa na powrót na rynek pracy <i>Jolanta Piechowiak</i>	27



**STOWARZYSZENIE
ESWIP** | ORGANIZACJA
POŻYTKU PUBLICZNEGO

Wspierając aktywizację społeczno-zawodową

Na Państwa ręce składamy specjalne wydanie gazety Pozarządowiec zawierające informacje na temat Modelu edukacji finansowej i mikro przedsiębiorczości dla Centrum Integracji Społecznej w Elblągu. Model ten został opracowany na bazie wiedzy i wieloletnich doświadczeń przedsiębiorstwa społecznego Labins z Turynu i pokazuje, jak można uczyć zarządzania finansami oraz własnym budżetem domowym osoby czy grupy w trudnej sytuacji życiowej, ale nie tylko.

Agnieszka Sójka
Specjalistka ds. współpracy
ponadnarodowej
w Stowarzyszeniu ESWIP



Stowarzyszenie ESWIP już od ponad 25 lat wspiera aktywność obywatelską i ekonomię społeczną w regionie, działania te są jednymi z naszych głównych obszarów programowych. Wierzymy, że ekonomia społeczna jest skutecznym narzędziem zapobiegania bezrobociu i marginalizacji społecznej.

W ramach prowadzonego przez ESWIP Centrum Integracji Społecznej (CIS) wspieramy aktywizację społeczno-zawodową osób zagrożonych wykluczeniem. Uczestnicy otrzymują wsparcie specjalistów takich jak doradcy zawodowi, trenerzy pracy, psycholodzy; biorą udział w kursach i szkoleniach zawodowych; odbywają również praktyki zawodowe w lokalnych firmach oraz w pracowniach CIS np. w pracowni biurowej, tapicersko-krawieckiej, stolarskiej czy gospodarczej.

Część problemów uczestników CIS związana jest w dużej mierze z trudną sytuacją finansową. Kłopoty te przekładają się na wiele innych problemów, wpływają nie tylko na trudną sytuację ekonomiczną, ale i społeczną, zawodową. Zła sytuacja finansowa powoduje, że ciężko jest wydostać się z „zakłętego kręgu” i pracować nad własnym rozwojem, ponieważ najpierw trzeba zaspokoić podstawowe potrzeby życiowe, zanim będzie można zacząć myśleć o innych potrzebach, np. samorealizacji, zmianie zawodu, dalszej edukacji.

Szukając nowych pomysłów na poprawę sytuacji życiowej naszych beneficjentów, natrafiiliśmy na koncepcję mikrofinansowania i tworzenia grup oszczędnościowych, które sprawdzają się jako uniwersalne narzędzie edukacyjne, funkcjonujące na różnych kontynentach, w Europie, Afryce czy Ameryce Południowej. Podczas gdy celem tej metodologii jest poprawa stabilności finansowej i sytuacji materialnej osób fizycznych i rodzin, rzeczywisty wpływ podejmowanych działań może być znacznie większy. Proces budowania aktywów finansowych ma szeroki i trwały

efekt szczególnie wówczas, gdy opiera się na zasadach rozwoju społeczności. Szczególnie dobrze ilustruje to model samofinansujących się społeczności, o którym można przeczytać w tym numerze Pozarządowca.

W modelu nie chodzi tylko o zwiększenie zasobów materialnych, ale o promowanie solidarności, spójności społecznej, nieformalnego uczenia się (nauka poprzez działanie i nauka poprzez dzielenie się) oraz poczucia wspólnoty. Dzięki opracowanej metodologii, nasi pracownicy będą prowadzić doradztwo i szkolenia dla naszych beneficjentów w ramach CIS, ale też innych realizowanych przez nas projektów, których grupą docelową są osoby zagrożone ubóstwem i wykluczeniem społecznym. W wydaniu specjalnym Pozarządowca znajdują się również gotowe materiały, scenariusze, narzędzia, w tym do zajęć online, które mogą być wykorzystywane przez wszystkich, którzy wspierają osoby w trudnej sytuacji ekonomicznej. Model został dostosowany do warunków polskich, z powodzeniem może być stosowany przez inne NGO, ale również instytucje jak PCPR, MOPS, w ramach Warsztatów Terapii Zajęciowej i in.

Model edukacji finansowej został wypracowany w ramach projektu „Model edukacji finansowej i mikro przedsiębiorczości dla Centrum Integracji Społecznej w Elblągu” współfinansowanego z Programu Operacyjnego Wiedza Edukacja Rozwój ze środków Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego. Operatorem Grantu była Grupa Profesja Sp. z o.o. z Poznania. Realizacja projektu trwała od września 2019 do września 2020 roku. Naszym partnerem w projekcie było przedsiębiorstwo społeczne Labins - Social Innovation Laboratory (Laboratorium Innowacji Społecznych) z Włoch, które z dużym powodzeniem stosuje metodologię samofinansujących się społeczności i wsparło nas w tworzeniu modelu. O efektach naszej współpracy możecie Państwo przeczytać w tym numerze Pozarządowca. Zapraszam serdecznie do lektury oraz zachęcamy do korzystania z opracowanych narzędzi.

Wersja elektroniczna dostępna jest na naszej stronie www.eswip.pl/publikacje



Do Turynu po wiedzę

Dorota Zaniesienko

Położony w północnych Włoszech, będący stolicą regionu Piemont, Turyn jest miastem najbardziej znanym z czekolady i produkcji Fiata. Jako pierwsza stolica Włoch to piękne miasto charakteryzuje się oszałamiającą architekturą, przemysłową teraźniejszością i królewską przeszłością. To właśnie w takich okolicznościach działa partner Stowarzyszenia ESWIP: LABINS - Laboratorium Innowacji Społecznych.

W XVI wieku królewska rodzina Savoy przeniósła stolicę do Turynu, który stał się jednym z największych ośrodków sztuki barokowej dzięki renomowanym architektom tamtych czasów. Rzeczywiście, przechadzka ulicami miasta przypomina spacer po gigantycznej galerii sztuki.

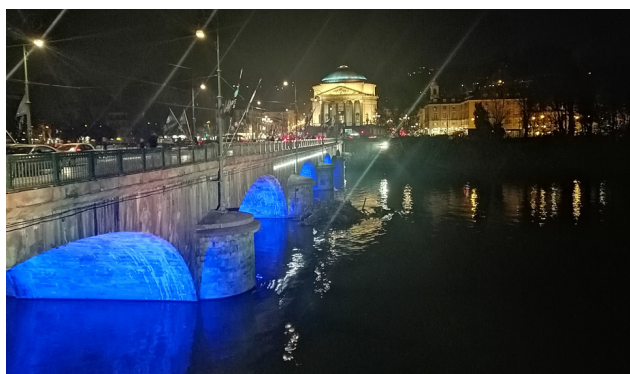
Barwna historia Turynu wciąż nadaje kolorytu atmosferze miasta. Całe jego centrum to fantastyczne pałace, okazałe skwery, pomniki i arkady, które pokrywają całkowitą powierzchnię 18 kilometrów kwadratowych. Pod arkadami znajdują się niezliczone winiarnie, wytworne kawiarnie oraz tętniące życiem bary i restauracje - wszystko zaledwie kilka kroków od luksusowych ulic handlowych.

Za granicą Turyn znany jest głównie z takich kultowych marek jak Fiat, Lavazza Caffè, Martini, Ferrero i Juventus FC (klub Cristiano Ronaldo). Niestety, ce-

lem naszej podróży nie była wizyta na stadionie Juventusu i... być może spotkanie z piłkarzem - legendą, uściśnięcie jego ręki, wymiana poglądów na życie... Jaka szkoda.

Chętnie przyjedziemy ponownie

W Turynie znajdują się niektóre z najważniejszych muzeów we Włoszech: Muzeum Egipskie (drugie co do wielkości na świecie po Muzeum Egipskim w Kairze) i Narodowe Muzeum Kinematografii mieszczące się w **Mole Antonelliana** - budynku, który jest niezaprzeczalnym symbolem miasta. Czy zwiedziłyśmy wspomniane muzea? Otóż nie. Ale miałyśmy taki zamiar. Muzeum Egipskie podziwialiśmy z zewnątrz, czując na sobie oddech starożytności i z mumifikowanych zwłok egipskich dostojników. W przypadku Muzeum



Kinematografii wizytę uniemożliwiła nam kolejka ludzi przed budynkiem, długa, jak wysokie jest muzeum, obecnie najwyższe muzeum na świecie, wznoszące się ponad miasto na wysokość 167,5 metra.

Budynek Mole Antonelliana - klejnot koronny Turynu jest konstrukcją tak znaną, że często nazywany jest Wieżą Eiffła Włoch. Wnętrze budynku jest poświęcone muzeum kina, a najwyższe piętro oferuje oszałamiającą panoramę miasta i całej okolicy. Muzeum Kinematografii to jeden z najważniejszych powodów, dla którego chętnie przyjedziemy ponownie.

Niezapomniane miejsca

Podziwiałyśmy **Bramę Palatańską** (Porta Palatina) pochodzącą z czasów starożytnych Rzymian z monumentalnymi posągami cesarza Augustusa i Juliusza Cezara. Dziś Brama stanowi część parku arche-

ologicznego w centrum miasta, tuż nieopodal Katedry Świętego Jana Chrzciciela, miejsca przechowywania tajemniczego i legendarnego Całunu Turyńskiego. Dla osób zaznajomionych z historią kościelną, a dokładniej katolicyzmem, Całun Turyński prawdopodobnie nie będzie wymagał wprowadzenia. Dla niewtajemniczonych Całun Turyński - Iniane płótno - rzekomo zawiera obraz dwustronnego odwzorowania postaci ludzkiej. Według tradycji chrześcijańskiej w płótno to został po śmierci owinięty Jezus Chrystus, a charakter i umiejscowienie śladów odpowiada opisowi jego ran w Ewangelii.

Palazzo Reale - Pałac Królewski to największy i najokazalszy budynek w centrum miasta, mieszczący się na pięknym Placu Castello. Ta XVI-wieczna neoklasycycka i barokowa budowla była siedzibą władzy w Turynie przez niezliczone stulecia. Niegdyś dom rodziny Savoyów, dziś pałac jest centrum kultury, miejscem z olbrzymią ilością bezcennych dzieł sztuki.

I jeszcze **Piazza Vittorio Veneto**, największy plac nie tylko w Turynie, ale i całej Europie otoczony eleganckimi budynkami, tuż nad malowniczą rzeką Po. Przemierzałyśmy go codziennie idąc do siedziby LABINS (czytaj: do pracy), mieszczącej się tuż za rogiem.

W większości przypadków poruszałyśmy się po Turynie na piechotę. Ale miałyśmy też niejedną okazję poznać uroki turyńskiej komunikacji miejskiej. Jest tam fantastyczny system transportu postaci regularnych pociągów, autobusów, a nawet tramwajów. Tramwaje, autobusy - zawsze na czas, prawie zawsze zatłoczone.

Labins

Przyjechaliśmy do Turynu w celach biznesowych. Nasza praca dotyczyła zapoznania się z działaniami naszych włoskich partnerów dotyczącymi innowacji społecznych. Byłyśmy gośćmi LABINS - Laboratorium Innowacji Społecznych, gdzie specjaliści nie tylko przedstawili nam swoje projekty, ale również pokazali nam Turyn „codzienny”: prześliczne uliczki, lokalne restauracje, wysmienite jedzenie i różnorodne napoje - włoską kawę oczywiście.

To wspaniałe miasto dla tych, którzy lubią historię, sztukę, piłkę nożną i... dobrą kuchnię.

To również jedno z najbardziej przyjaznych dla pieszych miast w Europie. W końcu jedną z najlepszych rzeczy, jakie można robić w Turynie, to szwendać się po okolicy i pozwolić miastu samemu ujawnić swoje uroki. To także metropolia, której oczy skierowane są na przyszłość dzięki młodej populacji i wspaniałym uniwersytetom.

*Opracowano korzystając ze strony
www.arrivalguides.com*

Fot. Ewa Wawrzyniak



lab laboratorio
ins d'innovazione
sociale

Nasz sposób oszczędzania

Patricia Pulido - Labins

Kim jesteście?

Labins - Social Innovation Laboratory to spółdzielnia socjalna i przedsiębiorstwo społeczne utworzone w 2013 r. przez starszych konsultantów Fundacji Compagnia di San Paolo, jednej z najważniejszych fundacji bankowych we Włoszech i jednej z największych fundacji prawa prywatnego w Europie. Labins działa poprzez połączenie projektów, badań, konsultacji i partnerstw w celu promowania innowacji społecznych w wielu różnych sektorach włoskiego regionu Piemontu.

Obecnie Labins zatrudnia 15 pracowników i kilku konsultantów pracujących w następujących obszarach:

- narracja wizualna,
- mieszkania socjalne,
- edukacja finansowa i znajomość finansów,
- monitorowanie i ocena projektów odnoszących się do wpływu społecznego,
- ubóstwo młodzieży,
- edukacja i ubóstwo edukacyjne,
- zastosowanie innowacyjnych technik w zakresie organizacji konferencji i wydarzeń partycypacyjnych.



O AUTORCE

Patricia Pulido, nasza mentorka i przewodniczka jest osobą bezpośrednio zaangażowaną w bieżący projekt realizowany przez ekspertów ESWIP. Wiceprezesa Labins i dyrektorka działu edukacji finansowej - pracuje w dziedzinie mikrofinansowania od ponad dziesięciu lat. Specjalizuje się w dziedzinie finansów i metodologii z zakresu edukacji finansowej i grup oszczędnościowych we Włoszech. Patricia jest autorką narzędzi szkoleniowych i metodologii dotyczącej dzielenia się wiedzą w celu szkolenia grup szczególnie wrażliwych na poziomie lokalnych społeczności. Posiada umiejętności prowadzenia szkoleń w czterech językach: hiszpańskim, włoskim, francuskim i angielskim. W wyniku pracy ze społecznościami włada również, aczkolwiek w ograniczonym stopniu, takimi językami jak swahili, arabski i luganda, który jest jednym z głównych języków Ugandy. Jej pasją to promowanie edukacji finansowej jako narzędzia do walki z ubóstwem. Swoje bogate doświadczenie w zakresie mikrofinansowania zdobyła pracując ze społecznościami lokalnymi w Europie, Ameryce Łacińskiej i Afryce. Patricia jest absolwentką Uniwersytetu Autonomia w Madrycie, gdzie studiowała nauki stosowane z zakresu ochrony środowiska oraz badania interdyscyplinarne w zastosowaniu do ochrony środowiska oraz Instytutu Mikrofinansowania Boulder (Boulder Institute of Microfinance) w Turynie, a także Carsey Institute przy Uniwersytecie New Hampshire w Togo, Ghanie i Tanzanii. Jest autorką licznych publikacji dotyczących obszaru jej profesjonalnych działań i zainteresowań. Obecnie jej trenerskie działania wykraczają poza miasto Turyn na cały kraj, a także poza jego granice.

Co robimy?

Labins działa poprzez połączenie projektów, badań, konsultacji i partnerstw w celu promowania innowacji społecznych w wielu sektorach. Działalność ta obejmuje głównie region Piemont w północnych Włoszech.

Narzędzia, którymi się posługujemy wynikają z wcześniejszego doświadczenia zawodowego każdego z członków załogi Labins, wymiany doświadczeń i eksperymentów przeprowadzonych w zespołach roboczych spółdzielni. To również zbiór badań i analiz, wywiady, kwestionariusze, badania etnograficzne, testy porównawcze, różnego rodzaju mapy i plany.

Dla nas innowacje społeczne to dokładne przyjrzenie się scenariuszom zmian, które zachodzą w przypadku zetknięcia się rygorystycznej metodologii i kreatywności. Nasze motto to:

***Nauka poprzez działanie.
Nauka poprzez dzielenie się!***

Narzędzia, których używamy są wynikiem zdobytego wcześniej doświadczenia zawodowego każdego członka naszego zespołu oraz wymiany, analizy porównawczej, budowy scenariuszy rozwoju i eksperymentowania w zespołach roboczych organizacji.

Od 2016 r. zajmujemy się szkoleniem grup społecznych oraz trenerów w zakresie mikrofinansów zarządzanych przez grupy społeczne przy użyciu różnych metodologii takich jak: ACAF (Stowarzyszenie Społeczności Samofinansowanych), VSLA (Stowarzy-

szenie Oszczędności i Pożyczek Wiejskich) oraz GIC (Grupa Wspólnoty Przedsiębiorców). Opracowaliśmy specjalny program o nazwie „Pieniądze społeczne”. Program ten dotyczy rehabilitacji psychospołecznej poprzez oszczędzanie.

W 2019 r. utworzyliśmy Akademię Edukacji Finansowej Labins (Akademia EduFin), która szkoli ponad 200 uczniów szkół średnich zagrożonych ubóstwem edukacyjnym i ponad 500 rodzin o niskich dochodach w zakresie wiedzy finansowej i przedsiębiorczości zgodnie z metodologią ILO.

Jesteśmy członkami włoskiej sieci mikrofinansowania, a także partnerem projektu „Oszczędzajmy: uczenie się, tworzenie zespołów i oszczędzanie - grupy oszczędnościowe: zatrudnienie i wzmacnianie pozycji” współfinansowanego przez program Erasmus + Unii Europejskiej.

Nasz sposób oszczędzania

Grupy oszczędnościowe (SGs-Savings Groups) to zarządzane przez społeczność grupy 8-15 osób, które spotykają się regularnie (raz w tygodniu lub raz w miesiącu), aby wspólnie oszczędzać używając do tego specjalnej skrzynki stanowiącej umowny sejf, dzielić się najnowszymi wydarzeniami z życia i ostatecznie pożyczać pieniądze, jeśli uczestnicy przedsięwzięcia znaleźli się w krytycznej bądź przymusowej sytuacji.

Istnieją różne podejścia modelowe do tworzenia i szkolenia grup oszczędnościowych. Jednym z takich modeli jest tak zwana wspólnota samofinansująca się (SFC - Self Funded Community lub CAF w języku włoskim czyli Comunità AutoFinanziata).

Grupy oszczędnościowe w czasach niepewności

Dzisiaj, bardziej niż kiedykolwiek, konieczna jest wspólnotowa grupa odniesienia i wzajemne wsparcie, aby stawić czoła obecnemu kryzysowi gospodarczemu i zdrowotnemu. Konieczne jest również wspieranie najbardziej narażonych społeczności poprzez edukację i oszczędności, a nie kredyty i długi.

Od końca lutego bieżącego roku, kiedy to włoski minister zdrowia wydał rozporządzenie zakazujące szkoleń i spotkań grupowych, członkowie i trenerzy CaF zaczęli zastanawiać się, w jaki sposób mogliby kontynuować swoją dotychczasową działalność, czyli nadal się spotykać w celu wzajemnej pomocy i wspólnego oszczędzania. CaF (społeczność samofinansująca się), to nie tylko miejsce spotkań lub oszczędzania pieniędzy, ale też wytworzone silne, pozytywne relacje i interakcje między członkami tworzą-

ce niejako żywy ekosystem.

Pandemia szybko rozprzestrzeniła się we Włoszech, a przesłanie rządu było jasne: „zostań w domu, nie spotykaj się z innymi, nawet przyjaciółmi lub rodziną”. Jak więc CaF może kontynuować działalność, jeśli członkowie projektu muszą zostać w domu i nie mogą się spotykać?

Wszystko zaczęło się od rozmowy: 25 lutego postanowiliśmy po prostu zadzwonić do członków jednej z grup CaF (CaF Futuro) i zapytać ich, jak się czują i jak wygląda ich sytuacja w domu. Zaczęliśmy od zwykłej rozmowy telefonicznej, a następnie zadzwoniliśmy do kolejnego uczestnika, potem kolejnego, i do kolejnego, aby w końcu zdać sobie sprawę, że wszyscy po prostu rozmawiamy razem. I razem zdecydowaliśmy, że chcemy kontynuować te rozmowy i spotkania pomimo ograniczeń spowodowanych przez pandemię koronawirusa.

W następnym tygodniu rozmowa telefoniczna została zastąpiona rozmową wideo i wtedy zaczęliśmy szkolić członków w zakresie korzystania z dostępnych technologii, czyli z nowych urządzeń i aplikacji do połączeń wideo. Tydzień później dokonaliśmy digitalizacji arkusza księgowego, a wszystkie nasze materiały off-line zamieniły się w udostępnione dokumenty online. Stworzyliśmy nowe role, takie jak „cyfrowy księgowy” lub „cyfrowa sekretarka”. W ciągu niecałego miesiąca członkowie CaF Futuro nauczyli się, jak zarządzać CaF online, jak ustawić kamerę telefonu, jak wspólnie wypełniać niezbędne dokumenty i posługiwać się mikrofonem podczas rozmowy wideo. Kontynuujemy działalność oszczędnościową w inny sposób: każdy z nas ma osobistą skarbonkę w swoim domu do której wrzuca pieniądze. Dzieje się to jedynie podczas wspólnych spotkań.

W ten sposób się spotykamy i w ten sposób oszczędzamy; pomimo odległości wciąż jesteśmy blisko.

Siedziba organizacji znajduje się niemal w samym centrum Turynu przy ulicy Via Maria Vittoria 38.

BIBLIOGRAFIA

Labins: www.labins.it

ACAF: www.winkomun.org

RITMI - Italian Microfinance Network: www.ritmi.org

ILO - International Labour Organization: www.ilo.org

Saving Revolution: www.savings-revolution.org

W jaki sposób osoby o niskich dochodach mogą oszczędzać?

Patricia Rodrigues Pulido
Francesca Lulli
ACAF ITALIA

My, Europejczycy uważamy, że mikrofinansowanie w naszych krajach służy działalności gospodarczej, a nie pomocy biednym; że ludzie o niskich dochodach nie są w stanie oszczędzać; że konto bankowe w naszych krajach jest dostępne dla każdego, kto ma życzenie zaoszczędzić pieniądze oraz że grupy oszczędzające i wspólnotowe praktyki finansowe sprawdzają się jedynie w krajach rozwijających się.

Z powodu tych przekonań trudno nam wyobrazić sobie, że moglibyśmy wyciągnąć wnioski z tradycyjnych praktyk społeczności z krajów Południowych oraz czerpać z nich inspirację do tego, w jaki sposób walczyć z ubóstwem w naszych krajach ojczyńskich. Trudno nam sobie wyobrazić, że przeniesienie owych metod do Europy (pod przewodnictwem SFC) mogłoby pomóc nam odkryć korzenie mikrofinansowania i zbadać granice europejskiego sektora mikrofinansowania, tworząc wspólny punkt wyjścia do aktywności na naszym kontynencie, dzięki czemu ludzie mieliby możliwość wybrać, jakiego rodzaju integracji finansowej chcą dla siebie i społeczności, której są częścią.

Powrót do korzeni mikrofinansów

Mohammed Yunus (przedsiębiorca społeczny z Bangladeszu, bankier, ekonomista i lider społeczeństwa obywatelskiego, który został nagrodzony Pokojową Nagrodą Nobla za założenie Grameen Bank i pionierskie koncepcje mikrokredytu i mikrofinansowania) przypomina nam, że ubodzy ludzie są w stanie spłacić pożyczki, większość z nas zapomniała bowiem, że w XV wieku pierwsza europejska instytucja mikrofi-

nsowa narodziła się w Europie, aby walczyć z lichwą i lichwiarzami.

Stuart Rutheford, Daryl Collins, Jonathan Morduch i Orlanda Ruthven również stwierdzili, że biedni ludzie mogą oszczędzać, ponieważ większość z nas zapomniała, że pierwsze banki oszczędnościowe powstały w XIX wieku w Europie jako instytucje non-profit w celu gromadzenia małych oszczędności od społeczeństwa, głównie od osób o niskich dochodach.

Hugh Allen (VSLA), Salomon Razdan (Bankomunales) i duże instytucje rozwojowe (m.in. Care, Plan, CRs, AKF, Oxfam...) przypominają nam, że biedni ludzie mogą się samofinansować i mogą tworzyć trwałe grupy na poziomie lokalnych społeczności oraz że uczestnicy takich grup ustalają własne zasady i pomagają sobie nawzajem w budowaniu zasobów i w radzeniu sobie z ryzykiem. Większość z nas zapomniała także, że w drugiej połowie dziewiętnastego wieku powstały stowarzyszenia pracowników promujące solidarność i wzajemną pomoc wśród pracowników, rzemieślników i specjalistów, z udziałem ponad 926 000 członków w 1904 roku we Włoszech.

Społeczności samofinansujące (SFC) przypominają nam, że praktykami finansowymi kierowanymi przez społeczność nie są skamieniałości mikrofinansowe

w Europie, ale kluczowe elementy rozwoju naszego sektora w czasach kryzysu i realizacji potrójnej misji mikrofinansowania: walka z lichwą, wykluczeniem finansowym i ubóstwem w naszych krajach.

„Nie chodzi o pieniądze, chodzi o ludzi”

Pomimo rozwoju sektora mikrofinansów w Europie, wciąż daleko nam do zaoferowania osobom będącym w trudnej sytuacji przejrzystych, skrojonych na miarę i wysokiej jakości produktów i usług mikrofinansowych w celu zaspokojenia ich aktualnych potrzeb.

Ubóstwo jest rozumiane jako pozbawienie zdolności do prowadzenia dobrego życia - najlepszym pomysłem na program mikrofinansowania nie jest zapewnienie mikropożyczek, ale zapewnienie mikropłatności i mikroubezpieczeń, wraz z innymi programami usług niefinansowych.

W podejściu SFC nie chodzi o pożyczki ani o mikropożyczki. Tu chodzi o ludzi i o pomaganie im w osiągnięciu ich potencjału. Nie chodzi o biznes, ale o promowanie solidarności, spójności społecznej, nieformalnego uczenia się (nauka poprzez działanie i dzielenie się) oraz poczucia wspólnoty. Chodzi tu o określenie i rozeznanie ograniczeń, możliwości, wolności wyboru i ponownego przejęcia kontroli nad naszym życiem finansowym.

Model Samofinansujących się wspólnot

ACAF (The Association for Self Founded Communities) jest organizacją non-profit, która wprowadziła model społeczności samofinansujących się w kilku europejskich krajach: Hiszpanii, Portugalii, na Węgrzech, we Włoszech i w Holandii. Metodologia SFC zapewnia ramy dla rozwoju i zarządzania grupami oszczędnościowymi w Europie w oparciu o demokratyczne uczestnictwo, przejrzyste struktury i sprawne zarządzanie. Głównym celem modelu jest promowanie upodmiotowienia społeczności. Ponadto inicjatywa ta ujawnia ogromny potencjał, jaki społeczności południowe mogą dzielić z rozwiniętymi społeczeństwami, ponieważ modele takie jak susu (Afryka Zachodnia), harisan (Indonezja), fundusze chit (Indie), tontines (Senegal), san (Karaiby) przyczyniają się do rozwiązywania problemów nie tylko finansowych. Chociaż linia oszczędnościowa stanowi bardziej widoczny aspekt, cel ten nie zostałby osiągnięty bez silnej społeczności w kontekście, w którym populacja docelowa nie ma rozwiniętych sieci społecznościowych.

Podjęcie metodologiczne

Rodziny europejskie o niskich dochodach mogą oszczędzać, ale mają problemy z dostępem do bezpiecznych usług finansowych, które spełniają ich potrzeby. Doświadczenie SFC pokazuje, że organizowanie społeczności za pomocą oszczędności jest skuteczną strategią pomagającą europejskim rodzinom o niskich dochodach stawić czoła nieoczekiwanym wydatkom na życie i dokonywać wyborów, które przyczyniłyby się do poprawy jakości ich życia. Nauka płynąca z doświadczeń południowych społeczeństw wykazuje, że kluczem do wyjścia z ubóstwa w Europie jest nie tylko zaciągnięcie kredytów.

Metodologia SFC opiera się na podejściu do mikrofinansowania zarządzanym przez społeczność. Ludzie zorganizowani w grupy (zwane SFC) są w stanie zaoszczędzić niewielkie kwoty (mikropłatności), aby pożyczyć pieniądze (mikrokredyt) do zarządzania własnymi finansami (edukacja finansowa) i zyskać pewien dochód na koniec roku finansowego (mikroinwestycja) pochodzący z zysków wynikających z pożyczek grupowych. Członkowie każdego SFC są współzałożycielami i współwłaścicielami grupy. Decyzje są demokratyczne, zasady są spisane, udostępniane i znane wszystkim członkom grupy.

Społeczności samofinansujące się (SFC) to małe społeczności liczące od dziesięciu do trzydziestu osób. Inwestują one tworząc wspólny fundusz kredytowy, z którego, w razie potrzeby, mogą skorzystać. Nie wchodzi tu w grę żadne fundusze zewnętrzne i inwestować mogą jedynie członkowie grupy.

Jako właściciele funduszy sami decydują o zasadach zaciągania kredytu - stopie procentowej, warunkach, zabezpieczeniach - oraz są udziałowcami wszystkich korzyści płynących z działalności kredytowej, w tym części odsetek od pożyczek udzielonych przez grupę. Całkowita suwerenność członków w zakresie zarządzania funduszami stanowi czynnik różnicujący w odniesieniu do klasycznych modeli mikrofinansowania. Po dziewięciu latach działalności model ten został skonsolidowany z utworzeniem około 95 grup w Europie, jako nowy sposób mikrofinansowania zarządzanego przez społeczność.

Rezultaty

W krajach Unii Europejskiej utworzono już 95 grup liczących w sumie około 1600 członków i 5600 beneficjentów pośrednich. Średni zwrot z oszczędności wynosi 12%, co odpowiada sumie około 61 985 euro. W Hiszpanii 78% członków SFC stanowią migranci, ale z powodu kryzysu finansowego grupy



oszczędzające stają się również atrakcyjną i odpowiednią opcją dla osób młodych i rodzin europejskich. 60% członków SFC twierdzi, że grupa jest ich jedyną siecią społecznościową. Na Węgrzech utworzono SFC wśród grup Romskich o niskich dochodach na obszarach wiejskich oraz wprowadzono sześć projektów pilotażowych wśród młodzieży w środkowych i północnych Włoszech a także wśród osób z zaburzeniami zdrowia psychicznego w północnych Włoszech.

W Barcelonie, gdzie projekt SFC został uruchomiony w 2004 r., przypadki dwóch grup wyraźnie wskazują, że przy odpowiednich narzędziach osoby o niskich dochodach mogą wdrożyć znaczący program budowania aktywów dzięki oszczędnościom, niezależnie od niekorzystnych okoliczności. P Y i XEWEL - samofinansujące się społeczności wśród mieszkańców Paragwaju i Senegalu zdołały osiągnąć stopę oszczędności wynoszącą 314% i 211% w pierwszym roku ich istnienia. SOMEFI - samofinansująca się wspólnota w Neapolu sięgnęła dalej: jej członkowie dzielą się swoimi doświadczeniami wśród diaspory z Burkina Faso we Włoszech, budując wspólny projekt dotyczący stworzenia wspólnotowego banku wiejskiego w ich społeczności.

Wnioski

SFC stanowią wyzwanie wymagające dalszego rozwoju. Praktyki kapitału finansowego zarządzanego przez społeczność (ściśle związane z kapitałem społecznym) wdrażane w krajach rozwijających się pobudzają do refleksji nad możliwością osiągnięcia równowagi społecznej i gospodarczej w krajach Europy, zdolnej do odtworzenia lub rozszerzenia sieci zasobu osób, które obecny system ekonomiczny wyklucza społecznie i prowadzi do analfabetyzmu finansowego. Wspomniane praktyki mikrofinansowania w Europie mogłyby wzmocnić kulturę oszczędzania, zwiększyć bezpieczeństwo finansowe oraz zmniejszyć podatność na zagrożenia i bariery, sprzyjając bezpiecznym działaniom w celu budowania odporności i wzmocnienia społeczności w krajach europejskich. Jest to zdecydowanie sposób na przejście do demokratycznego, przejrzystego, wiarygodnego i zrównoważonego systemu mikrofinansowania, w którym mikropłatności na poziomie małych społeczności mogą zapoczątkować drogę ku aktywnej integracji w Europie.

Fot. Andrea Serafini



Włoskie doświadczenia w polskich realiach

Dorota Zaniesienko

Jak skutecznie uczyć oszczędzania, tworząc jednocześnie przestrzeń społecznych interakcji i wzajemnego wsparcia? Świetnym instrumentem temu służącym są grupy oszczędnościowo-pożyczkowe nazywane także „samofinansującymi się wspólnotami”. Pierwsza taka inicjatywa w naszym kraju została zrealizowana w Elblągu.

W grudniu 2019 r., wraz z przedstawicielkami Elbląskiego Centrum Integracji Społecznej i Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Elblągu odwiedziłam Labins – przedsiębiorstwo społeczne działające poprzez połączenie projektów, badań, konsultacji i partnerstw w celu promowania innowacji społecznych w wielu różnych sektorach włoskiego regionu Piemontu. W Turynie osobiście spotkałyśmy się także z osobami tworzącymi grupy, które regularnie spotykają się, by wspólnie oszczędzać, dzielić się najnowszymi wydarzeniami z życia i, jeśli uczestnicy przedsięwzięcia znaleźli się w krytycznej bądź przymusowej sytuacji, móc skorzystać z mikropożyczek ze środków zaoszczędzonych przez wspólnotę. Te inicjatywy realizowane na całym świecie opierają się na jednej, wspólnej metodologii, która jest adaptowana do możliwości danego kraju, gdyż każdy

z nich posiada własną specyfikę, wynikającą z różnorodnych warunków społecznych, kulturowych i prawnych.

Wspólny fundusz

Z początkiem 2020 roku rozpoczęliśmy opracowywanie modelu funkcjonowania takiej społeczności w naszym kraju, z myślą o wykorzystywaniu go do działań prowadzonego przez Stowarzyszenie ESWIP Elbląskiego Centrum Integracji Społecznej oraz innych realizowanych przez organizację projektów. Aby przetestować model w praktyce, powstała pierwsza w Polsce grupa oszczędnościowa. Stworzyli ją uczestnicy wizyty studyjnej do Labins oraz pracownicy ESWIP – łącznie 9 osób. „Samofinansująca się wspólnota” to grupa od 10 do



20 osób, które zbierają się w celu wzajemnej pomocy. Podczas każdego spotkania członkowie dobrowolnie wpłacają ustaloną kwotę (lub jej wielokrotność), zwaną udziałem, do pudełka oszczędnościowego. W ten sposób tworzą wspólny fundusz. Ze zgromadzonych w nim pieniędzy grupa udziela małych kredytów swoim członkom. Pożyczki te zaciągane są najczęściej na pokrycie codziennych potrzeb, takich jak wydatki szkolne, wyżywienie, wydatki na zdrowie, wydatki mieszkaniowe itp. lub też w nagłych przypadkach. Alternatywnie można także tworzyć grupy oszczędnościowe, pomijając aspekt pożyczkowy. Ich członkowie uczą się przede wszystkim kultury oszczędzania. Z czasem grupy oszczędnościowe, w drodze naturalnego procesu, mogą przekształcić się w grupy oszczędnościowo-pożyczkowe. Celem istnienia takich inicjatyw nie jest biznes lecz promowanie solidarności, spójności społecznej, nieformalnego uczenia się (nauka poprzez działanie i nauka poprzez dzielenie się) oraz poczucia wspólnoty.

Kasa Nostra

W pierwotnym założeniu przewidziano 10 cotygodniowych spotkań. Podczas pierwszych ustaliliśmy regulamin, podzieliśmy się rolami, wybierając m.in. prezydenta, sekretarza, księgowego, kluczników, reportera. Wspólnie wybraliśmy nazwę grupy – Kasa Nostra, oraz udekorowaliśmy skrzynkę, w której przechowywane były wpłacane przez nas pieniądze. Cztery pierwsze spotkania odbyły się w zaplanowanej formie. Później cały świat zaczął funkcjonować w inny niż do tej pory sposób. Pandemia koronawirusa uniemożliwiła nam spotykanie się osobiście, a ono właśnie stanowiło bardzo ważny, integrujący element działania grupy. Pomysł na dalsze funkcjonowanie

zaczęliśmy od naszego partnera. Włoskie grupy postanowiły kontynuować spotkania w formie online. Założyliśmy wspólny classroom gdzie umieszczone zostały niezbędne dokumenty i wszyscy członkowie grupy mieli możliwość obserwowania na bieżąco podejmowane czynności. Nasze oszczędzanie online zaczęliśmy od przysłowiowego zera.

Nowe wyzwania

Niemożliwe było zbieranie naszych oszczędności do jednej kasy, więc każdy z członków grupy przygotował własną skarbonkę, do której co tydzień odkładał swoje oszczędności. Wszystko to było niezmiennie skrupulatnie zapisywane przez księgową grupy. Wszystkie dokumenty były dostępne w formie elektronicznej. Wraz z wyzwaniami pojawiły się także nowe możliwości. Dzięki funkcjonowaniu w trybie online w spotkaniach mogła uczestniczyć także Patricia, obserwując jak sobie radzą jej „uczniowie”.

Ważnym wydarzeniem w życiu grupy była wizyta przedstawicieli Labins. – Patricia Pulido i Andrea Serafini mogli bezpośrednio monitorować przebieg ostatniego spotkania, w którym wzięliśmy udział osobiście. Przedstawiliśmy rezultaty naszych działań, podsumowaliśmy nasze wpłaty i wspólnie szukaliśmy rozwiązań dla wyzwań, które napotkaliśmy po drodze.

Uznanie ze strony naszych włoskich gości, którzy uczyli nas prowadzenia grupy i wskazywali nam sens powstawania takich inicjatyw, jest świetnym paliwem do działania w przyszłości. Mam nadzieję, że nasza praca przełoży się na rozbudzenie i wzmocnienie postawy solidarności oraz poczucia wspólnoty wśród uczestników Centrum Integracji Społecznej oraz innych projektów i inicjatyw.



Wizyta włoskich partnerów

Patricia Pulido i Andrea Serafini, przedstawiciele włoskiego partnera Labins, odwiedzili Stowarzyszenie ESWIP. Głównym celem wizyty było monitorowanie i ewentualna korekta działań związanych z wypracowywanym modelem edukacji finansowej.

Przedstawiliśmy osiągnięte rezultaty, przedyskutowaliśmy napotkane trudności i problemy oraz szukaliśmy wspólnych rozwiązań. Dało to ugruntowanie i zatwierdzenie metodologii w wykreowanym przez nas modelu polskim.

Wizycie towarzyszyło szereg wydarzeń w postaci warsztatów, seminariów, odwiedzin u wspieranych przez Elbląskie Stowarzyszenie Wspierania Inicatyw Pozarządowych przedsiębiorstw społecznych, takich jak Żółty Szalik, Kawiarnia Santos i Muzeum

Etnograficzne w Braniewie. Wspólnie uczyliśmy się zarządzania firmą za pomocą gry planszowej zaprezentowanej przez Łukasza Łeckańskiego. Nie obyło się bez wywiadu, który z naszymi gośćmi przeprowadziła Sylwia Warzechowska, redaktor *Pozarządowca*. Goście opowiadali o naszych pracach nad modelem oraz o pobycie w Polsce (wywiad dostępny jest do obejrzenia na Facebooku Stowarzyszenia ESWIP).

Fot. Andrea Serafini

pozarządowiec



Tak pracowaliśmy przy projekcie



Agata Płókarz: Co nam daje Włoski Model? Pudełko pełne pieniędzy i dużo... dużo więcej... Dla każdego kto rozpoczyna gromadzenie środków finansowych, oczywistym celem Modelu Włoskiego zaadaptowanego na realia polskie jest gromadzenie środków finansowych. Jest to cel oczywisty. Jednak nie jedyny. Model Włoski opiera się na wyrobieniu nawyku oszczędzania. Regularne spotkania grupy ludzi, prowadzona dokumentacja oraz umieszczana gotówka w pudełku, a nie na wirtualnym koncie wspomagają utrwalenie nawyku oszczędzania. To co początkowo jest nowym terminem, którego każdy uczestnik grupy pilnuje, z czasem staje się naturalnym rytmem życia. Ustalenie pewnych ram czasowych, jasnych zasad i regularnych spotkań ułatwia wyrobić u człowieka nawyk. Nawyk, który jest dużo silniejszy niż jednorazowe zrywy i słomiany zapał. Natomiast pudełko wypełniające się z czasem co raz to większą ilością pieniędzy namacalnie wizualizuje nam jak gromadzone fundusze namnażają się w sensie fizycznym. I z każdym spotkaniem pozwala na odczuwanie satysfakcji podczas pojawiania się przy nazwisku kolejnych osób, co raz to większych kwot.

Jednak Model Włoski to coś więcej niż tylko gromadzenie środków finansowych. Model włoski to gromadzenie doświadczeń, sprawdzanie się w nowych rolach społecznych i konfrontowanie oceny własnych możliwości z rzeczywistością w bezpiecznym środowisku. Jak wiadomo podział zadań związany jest z przydzieleniem poszczególnym osobom ról stworzonych na potrzeby modelu, czego przypięczeniem jest wręczenie odpowiedniego paszportu. To grupa decyduje w jaki dokładnie sposób role zostaną przypisane do grupy. Dzieje się tak ze względu na zmienność przypisanych ról i założeniu, że członkowie grupy się znają i stanowią dla siebie bezpieczne środowisko. Osoby, które widzą siebie w rolach związanych z pisaniem tekstów czy robieniem zdjęć, mogą podjąć wyzwanie pełnienia roli Prezydenta czy osoby odpowiedzialnej za dokumentację księgową grupy.

Takie doświadczenie może pozwolić odkryć własne możliwości, które do tej pory z jakiegoś powodu były schowane bardzo głęboko. Jedni w siebie nie wierzą. Inni boją się porażki. Bezpieczne środowisko oraz perspektywa zmiany roli za jakiś czas, pozwala bezpiecznie spróbować różnych ról, rozwinąć umiejętności i świadomie wybrać, która z nich najbardziej nam odpowiada. Jeśli nie spróbujesz w bezpiecznym środowisku jakiejś roli, to trochę jakbyś mówili że dana potrawa jest niesmaczna bez smakowania jej.



Jolanta Piechowiak: Wizyta we Włoszech, a przede wszystkim poznanie funkcjonujących grup samofinansujących się, dały inspirację i dużą motywację do działania. Praca nad modelem edukacji finansowej na bazie włoskiego modelu grup samofinansujących była satysfakcjonująca. Szukaliśmy naszej drogi, rozwiązań i dopasowania do naszych realiów. W celu wypracowania modelu i przetestowania go założyliśmy pionierską w Polsce grupę oszczędzania. Nasza dziewięcioosobowa grupa o nazwie „Kasa Nostra” składająca się z pracowników naszego stowarzyszenia i przedstawiciela MOPS dzielnie pracowała przez kilka miesięcy. W międzyczasie ogarnęła nas pandemia COVID-19 i na kilka tygodni zamknęła w domach na pracy zdalnej. To jednak tylko na chwilę wyhamowało naszą pracę. Zamieniliśmy na ten czas cotygodniowe spotkania w realu na spotkania on line. Dało nowe spojrzenie i pokazało, że można i warto. Przy okazji oszczędzania można wymienić się doświadczeniami i wesprzeć się nawzajem. To bardzo cenne doświadczenie. Model edukacji finansowej to bardzo proste narzędzie nie tylko do nauki oszczędzania ale też nawiązywania i podtrzymania relacji. Model jest gotowy i czeka na kolejne grupy chcące zawiązać grupę oszczędnościową.

pozarządowiec



Anna Bukowska: Testowanie „pudełkowej metody oszczędzania” było ciekawą przygodą i świetnym narzędziem integracji z pracownikami, co dla mnie jako nowego pracownika, było niezwykle istotne. Metoda ta opierając się o cotygodniowe spotkania, podczas których każdy z uczestników grupy zobowiązany jest do wrzucenia wkładu pieniężnego do przygotowanej podczas pierwszego spotkania skarbonki/skrzynki/pudełka, jest genialnym i jednocześnie niezwykle prostym narzędziem do nauki oszczędzania.

Oszczędzanie odbywa się zgodnie z ustalonymi wcześniej regułami zawartymi w regulaminie, który musi zostać zaakceptowany i podpisany przez wszystkich uczestników grupy. Każdy z uczestników pełni także określoną funkcję w zespole np. prezes – odpowiedzialny za prowadzenie każdego ze spotkań grupy, skarbnik – odpowiedzialny za zbieranie gotówki, księgowy który odpowiada za ewidencjonowanie gotówki. Każdy z uczestników zbiera środki na ustalony przez siebie indywidualny cel. Możliwe jest także ustalenie celu grupowego na który środki zbierają wszyscy uczestnicy.

Pudełkowa metoda oszczędzania jest prosta do zastosowania i wdrożenia, i może zostać wykorzystana przez szkoły, WTZ czy CIS. Zastosowanie tej metody, poza podstawową funkcją, jaką jest nauka oszczędzania, może pełnić moim zdaniem, także inne o wiele istotniejsze funkcje. Jest świetnym narzędziem do nauki dyscypliny i systematyczności (trzeba stawić się w określonym dniu, o określonej godzinie w wyznaczonym miejscu z przygotowaną gotówką), uczy wyznaczania celu i dążenia do niego małymi krokami (cały proces oszczędzania trwa kilka tygodni) a także pozytywnie wpływa na poczucie odpowiedzialności (do przeprowadzenia kolejnego, cotygodniowego spotkania niezbędni są wszyscy uczestnicy grupy a w przypadku nieobecności jednego z uczestników należy wyznaczyć zastępstwo spośród członków grupy). „Pudełkowa metoda” jest także doskonałym narzędziem, bardzo pozytywnie wpływającym na integrację i budowanie zaufania w zespole.



Rafał Narnicki: Zaproszenie do udziału w pierwszej polskiej testowej grupie oszczędnościowej przyjąłem z poczuciem koleżeńskiego obowiązku. Dziewczyny z ESWIPu chciały sprawdzić funkcjonowanie tej innowacji i trzeba było je w tym wesprzeć. Szybko jednak zauważyłem, że to, co z pozoru jest zabawą, może być skutecznym narzędziem do nauki oszczędzania – a ta umiejętność nie jest tak powszechna jak mogłoby się wydawać. To także przestrzeń dla rozwijania społecznych interakcji. Już pierwsze spotkanie wymagało od nas wspólnego wypracowywania rozwiązań. Przygotowanie regulaminu, wybór nazwy grupy i podział ról nie byłoby możliwe bez uruchomienia kreatywności i umiejętności kompromisowych rozwiązań. Cieszę się, że kiedy nie mieliśmy możliwości spotykać się osobiście, każdy z nas poważnie potraktował formułę spotkań online. Bez problemu dostosowaliśmy sposób funkcjonowania naszej grupy do nowych realiów.



Dorota Zaniesienko: Udział w tworzeniu pierwszej w Polsce samofinansującej się grupy na bardzo lokalnym poziomie okazał się inspirującym doświadczeniem dającym możliwość szerokiego spojrzenia na aspekt oszczędzania w małej społeczności. Nasze cotygodniowe spotkania owocowały intensywną współpracą dotyczącą tworzenia i testowania modelu mikrofinansowego, a element oszczędzania jako element finansowy stanowił dodatkowy bonus i motywację do pracy. Z przyjemnością brałam udział w każdym spotkaniu. Niestety, bezprecedensowy czas związany z pandemią COVID-19 zakłócił harmonogram prac i nasze spotkania przeniesione zostały do wirtualnej rzeczywistości. Nowe realia przyczyniły się do powstania nowych rozwiązań czyli nabycia umiejętności używania wirtualnego narzędzia, jakim jest internet. Nasze spotkania i oszczędzanie miały zatem swoją kontynuację z za ekranów komputerów i laptopów.

To prosta praktyka oszczędzania, która działa od pierwszego momentu. Ludzie zaczynają oszczędzać i czerpią z tego nie tylko oczywiste korzyści, ale także radość i satysfakcję. To bardzo dobry sposób na oszczędzanie bez spekulacji oraz na zacieśnienie relacji ze społecznością, który daje poczucie, że liczą się przede wszystkim ludzie. Odpowiedzialności od konsumentów za zarządzanie ich finansami, w świecie, w którym zakres i złożoność wyborów, przed którymi stoją konsumenci stale rośnie, ważne jest, aby mogli oni podejmować trafne decyzje dotyczące swoich pieniędzy. Jednak wielu osobom brakuje umiejętności i wiedzy, aby to zrobić. Skuteczne programy edukacji finansowej mogą tutaj być bardzo pomocne. Programy nakierowane na umiejętności, wiedzę i pewność, których wszyscy potrzebują, aby dobrze zarządzać swoimi pieniędzmi. Umiejętność obchodzenia się z pieniędzmi powinna stać się nieodłącznym elementem edukacyjnym wprowadzanym do programów szkolnych. Znajomość finansów i dobre nawyki są kluczowe dla ścieżki młodych ludzi do przyszłego finansowego dobrobytu.



Ewa Wawrzyniak: Praca z modelem była dla mnie bardzo ciekawym i budującym doświadczeniem. Pozwoliła mi spojrzeć pod nowym kątem nie tylko na samo zagadnienie oszczędzania i mikrofinansów, ale przede wszystkim na kwestie budowania relacji międzyludzkich i jak ważne są one dla zapewnienia bezpieczeństwa i samorozwoju jednostki. Myślę, że model z powodzeniem znajdzie zastosowanie np. w polskich szkołach, ucząc dzieci i młodzież zarówno podstaw ekonomii, jak i rozwijając w nich umiejętność współdziałania i poczucie bycia częścią wspólnoty. Może być także zastosowany w środowiskach mniejszości narodowych czy osób zagrożonych wykluczeniem społecznym lub już znajdujących się na tak zwanym "marginesie" np. osób bezdomnych czy mających trudności z przystosowaniem się do życia w społeczeństwie po opuszczeniu zakładów karnych. Doświadczenia włoskie pokazują, że oszczędzanie w grupach może nie tylko przynosić wymierne korzyści finansowe, ale również zmieniać ludzkie życie i sposób patrzenia na świat.

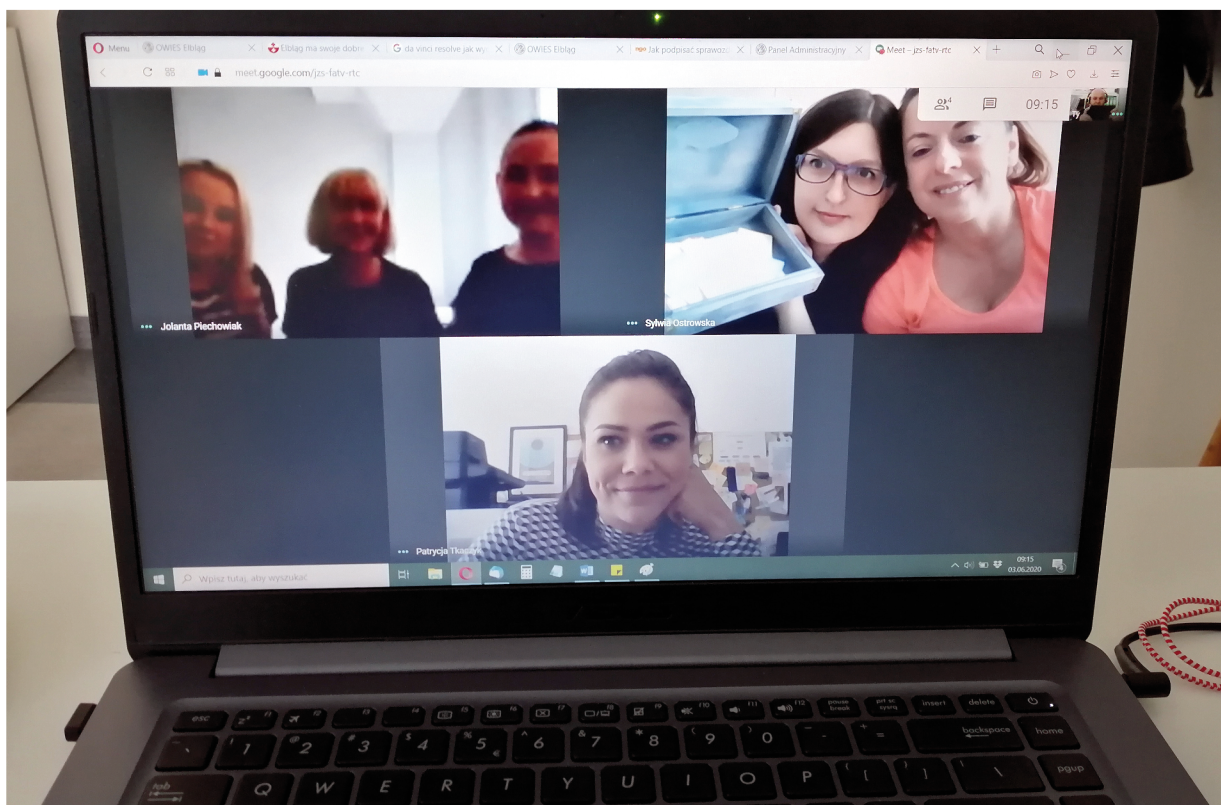
pozarządowiec



Sylwia Ostrowska: Często słyszymy „nie mam z czego oszczędzać”, ale czy naprawdę? Nikogo do oszczędzania nie da się zmusić, każdy sam musi dojść do wniosku, że ma ono sens.

Projekt w którym brałam udział, daje możliwość wyrobienia pozytywnego nawyku, jakim jest oszczędzanie pieniędzy i jak można wygospodarować z domowego budżetu pieniądze na dowolny cel. Oczywiście, to że uczymy się oszczędzać, to nie jest jedyna korzyść. Dzięki spotkaniom cyklicznym, spędzamy czas w miłym gronie, nabywamy umiejętności komunikacyjnych, zaufania, a role nam przypisane np.: księgowej, prezydenta, grafika... pozwalają na sprawdzenie się w każdej z nich. Projekt poznałam, będąc w Turynie, Tam pokazano nam jakie daje możliwości. Zafascynowała mnie jedna grupa, mianowicie osób ze znacznymi niepełnosprawnościami. Niektóre z tych osób, nie potrafiły rozpoznać wartości pieniądza, a tutaj dzięki cyklicznym spotkaniom nabrały wiary w własne siły i większej pewności siebie. Po przyjeździe z Turynu, nastął czas na wdrożenie projektu.

Moje odczucia – miałam poczucie obowiązku uczestniczenia w naszych spotkaniach; to było trochę jak powrót do lat szkolnych, a to dlatego, że „sprzeczałyśmy się o nazwę”, było zdobienie pudełka, a efekt finalny, odbiór zaoszczędzonych pieniędzy. Moim zdaniem, projekt świetnie się wpisze w szkołach, oraz dla osób z niepełnosprawnością intelektualną, a także dla osób które się znają.



POZARZĄDOWIEC



Hanna Oczko: Podczas pracy nad testowaniem modelu, zauważalne było duże zaangażowanie zespołu. Atmosfera towarzysząca spotkaniom sprawiała, że każdy z Uczestników spotkania mógł wyrazić swoje uwagi, skomentować dany etap pracy czy też wyjść z propozycją odnośnie zmian w modelu. Podczas spotkań padało wiele pytań, często analizowane były kwestie prawne, jak również często zastanawiano się nad grupą odbiorców danego modelu. Osobiście uważam, że model z opcją uczącą oszczędzania jest ciekawym narzędziem do wprowadzenia do szkół w klasach 1-3. Jest to model, który oprócz nauki oszczędzania uczy dzieci również odpowiedzialności, pozwala wcielić się w odpowiednie role i jest atrakcyjny dla tej grupy wiekowej. Biorąc jednak pod uwagę Uczestników Centrów Integracji Społecznej, uważam, że nie jest odpowiedni dla każdego. Szczególnie rekomendowałabym go osobom z niepełnosprawnością intelektualną, gdzie w przystępny i praktyczny sposób można nauczyć oszczędzania.

Model edukacji finansowej i mikro przedsiębiorczości dla Centrum Integracji Społecznej w Elblągu

I ZAŁOŻENIA

„Oszczędzajmy: uczenie się, tworzenie zespołów i oszczędzanie - grupy oszczędnościowe: zatrudnienie i wzmacnianie pozycji; edukacja finansowa”

Dlaczego oszczędności mają znaczenie?

Bez oszczędności ludzie są znacznie bardziej narażeni na nieoczekiwane zdarzenia życiowe - chorobę, utratę zatrudnienia czy rozpad związku. Bez aktywów ludzie o niskich dochodach często sięgają po szybkie i kosztowne formy kredytu, nieumyślnie jeszcze bardziej się pogrążając. Oszczędności nie tylko stanowią zabezpieczenie i pozwalają ludziom na pokrycie nieoczekiwanych wydatków na utrzymanie, ale również umożliwiają swobodniejsze dokonywanie wyborów mających wpływ na poprawę ich życia jak na przykład przekwalifikowanie, zmiana pracy lub otwarcie własnego biznesu.

Faktycznie, badania wskazują, że posiadane aktywa wywierają znaczący, pozytywny wpływ ekonomiczny i społeczny na jednostki, rodziny i całe społeczności - związane są z większą stabilnością gospodarstw domowych, wyższym poziomem wykształcenia, zaangażowaniem w życie społeczności lokalnych, lepszym zdrowiem i ogólnym poczuciem zadowolenia wśród dorosłych. Posiadanie aktywów finansowych zmniejsza również prawdopodobieństwo przenoszenia ubóstwa z pokolenia na pokolenie.

Podczas gdy celem jest poprawa stabilności finansowej i sytuacji materialnej osób fizycznych i rodzin, rzeczywisty wpływ podejmowanych działań może być znacznie większy. Proces budowania aktywów finansowych ma szeroki i trwały efekt szczególnie wówczas, gdy opiera się na zasadach rozwoju społeczności. Szczególnie dobrze ilustruje to model samofinansujących się społeczności.

Grupa oszczędnościowo-pożyczkowa bądź innymi słowy „samofinansująca się wspólnota” jest to grupa od 10 do 20 osób, które zbierają się w celu wzajemnej pomocy. Podczas każdego spotkania członkowie

grupy dobrowolnie wpłacają pieniądze (zwane udziałami) do pudełka oszczędnościowego (saving box) tworząc w ten sposób wspólny fundusz. Z tego funduszu grupa udziela małych kredytów swoim członkom. Pożyczki te zaciągane są najczęściej na pokrycie codziennych potrzeb, takich jak wydatki szkolne, wyżywienie, wydatki na zdrowie, wydatki mieszkaniowe itp. lub też w nagłych przypadkach.

Alternatywnie można tworzyć grupy oszczędnościowe, członkowie których skupiają swe wysiłki na oszczędzaniu, ucząc się kultury oszczędzania i powiększając swoje zasoby finansowe. Z czasem grupy oszczędnościowe mogą przekształcić się w grupy oszczędnościowo-pożyczkowe, co jest naturalnym procesem.

Celem istnienia grup oszczędnościowych i oszczędnościowo-pożyczkowych jest umożliwienie społeczności dostępu do miejsca, w którym poszczególne osoby mogą zdeponować swoje oszczędności, a także stworzenie miejsca służącego powstaniu społecznych interakcji i wzajemnego wsparcia.

Nie chodzi o biznes, ale o promowanie solidarności, spójności społecznej, nieformalnego uczenia się (nauka poprzez działanie i nauka poprzez dzielenie się) oraz poczucia wspólnoty.

Wszyscy członkowie grupy muszą znać i rozumieć zasady, aby móc tworzyć reguły jej funkcjonowania. Podstawowe zasady tworzą metodologię, według której grupa funkcjonuje.

Metodologia grup oparta jest na podejściu zorientowanym na społeczności zarządzające mikrofinansami. Członkowie grupy są jej współzałożycielami i współwłaścicielami. Decyzje podejmowane są w sposób demokratyczny, a zasady są spisane, dostępne i jasne dla wszystkich członków grupy.

Do kogo jest skierowany model?

Model głównie skierowany jest do beneficjentów działań w ramach prowadzonego Centrum Integracji Społecznej, a po jego zakończeniu także do beneficjentów kolejnych edycji oraz innych prowadzonych przez ESWIP projektów, m.in. OWES Elbląg, OWES Ełk, Aktywne Zawodzie.



II METODOLOGIA

Warto spróbować na początek stworzyć grupę składającą się z przyjaciół, z członków rodziny lub bliskich znajomych po to, aby każdy osoba miała bliskie relacje przynajmniej z jedną inną osobą z grupy. W celu integracji przyszłych członków każdy nowy kandydat powinien posiadać rekomendację co najmniej dwóch członków grupy i zostać zaakceptowany przez wszystkich pozostałych.

Na początek dobrze jest się spotkać ze wszystkimi potencjalnymi członkami grupy, aby wyjaśnić metodologię tym, którzy jej nie znają. W momencie, kiedy wszyscy czują się swobodnie i pewnie w odniesieniu do metodologii, można ustalić termin pierwszego oficjalnego spotkania.

Z powodów metodologicznych zaleca się stworzenie grupy nie mniejszej niż osiem osób i nie większej niż dwadzieścia osób. Mniej osób to niewystarczające fundusze na kredyty, zbyt wiele osób to mniejsze wzajemne zaufanie i mniejsza motywacja.

1. PUDEŁKO OSZCZĘDNOŚCIOWE

Grupa oszczędnościowa posiada swoje indywidualne pudełko oszczędnościowe, w którym przechowuje oszczędności i dokumentację grupy.

Pudełko ozdobione jest przez osoby tworzące grupy tak, by przybrać formę unikatową charakterystyczną dla danej grupy osób. Wygląd pudełka to indywidualna propozycja grupy. Pudełko może zostać ozdobione

wspólnie przez członków grupy.

Przechowywane jest w bezpiecznym miejscu znanym tylko i wyłącznie box keeperowi przynoszone każdorazowo na spotkanie. Zamykane jest na trzy kłódki, do których klucze posiadają klucznicy.

2. TERMINARZ SPOTKAŃ

Każda grupa oszczędnościowa ustala wspólnie swój indywidualny terminarz spotkań. Ważna jest regularność i systematyczność spotkań. Zazwyczaj odbywają się raz w tygodniu, bądź raz w miesiącu. Obecność na spotkaniach jest bardzo ważna, ponieważ wszelkie operacje finansowe, takie jak wpłacanie udziałów, przyznawanie kredytu, płatności czy też przyjmowanie nowych członków do grupy przeprowadzane są jedynie podczas owych spotkań.

Nieusprawiedliwiona nieobecność któregoś z członków może zakłócić przebieg spotkania. Jeżeli nie przyjdzie jeden z kluczników, niemożliwe będzie otwarcie pudełka lub księgowy – wypełnienie dokumentów księgowych będzie utrudnione. Dlatego tak ważne jest poinformowanie innego członka o nieobecności i przekazanie zadań.

3. SKŁAD GRUPY

Przy tworzeniu nowej grupy oszczędnościowej preferowane jest, aby były to osoby, które już się znają. Zasada ta ma na celu umożliwienie budowania grupy

na fundamentach zaufania łączących jej założycieli. Wspólne zaufanie pozwala bez obaw umieszczać wkład finansowy w pudełku oszczędnościowym, ułatwia członkom swobodne wyrażanie własnych opinii oraz gwarantuje poczucie bezpieczeństwa co do sumiennego wykonywania powierzonych zadań i wytrwania grupy do wyznaczonego terminu. Z czasem dopuszczalne jest rozszerzanie grupy o kolejne osoby wedle określonych przez model zasad.

Zaleca się, by liczebność grupy oszczędnościowej oscylowała między 8, a 20 osobami. Kwestia ilości osób może okazać się kluczowa pod względem trwałości grupy oraz skuteczności prowadzonych działań. W przypadku niewielkiej ilości osób (członków) po odejściu kilku osób grupa może się rozpaść ze względu na zbyt małą liczebność. W przypadku zbyt dużej ilości osób może dojść do obniżenia poziomu zaangażowania poczucia przynależności do grupy, podziału na wewnętrzne podgrupy i załamania fundamentalnej zasady jaką jest wzajemne zaufanie. Co w konsekwencji może doprowadzić do wewnętrznych konfliktów, demotywacji poszczególnych osób i całkowitego rozpadu grupy. Jako optymalną ilość osób określa się około 14 osób.

4. NAZWA GRUPY

Grupa oszczędnościowa samodzielnie wybiera nazwę. Należy zwrócić uwagę, by była ona akceptowana przez każdego członka grupy i nie naruszała niczych wartości. Decyzja odnośnie nazwy nie musi zostać podjęta przy pierwszym spotkaniu, najistotniejsze jest aby była ona zaakceptowana przez wszystkich członków grupy. Metodę wyboru nazwy określa grupa.

5. ROLE W GRUPIE

Role powinny podlegać rotacji w śród członków grupy po to, aby wszyscy członkowie mieli możliwość praktycznego zapoznania się z metodologią. Można dodawać więcej ról i więcej członków, w zależności od charakteru grupy. Większa ilość i różnorodność ról doskonale sprawdzi się w grupach szkolnych, gdzie oprócz oszczędzania znaczenia nabierają takie wartości jak pracowitość i kreatywność.

Sposób przypisywania ról zależy od grupy. W niektórych grupach zdarzają się sytuacje, że nikt nie chce być członkiem zarządu, gdyż wiąże się to z przyjęciem na siebie obowiązków i odpowiedzialności.

W takiej sytuacji członkowie godzą się na okresową rotację ról.

Niektóre grupy organizują regularne wybory gdzie składane są obietnice wyborcze. Jednak podstawy, na

których opierają się grupy, takie jak zaufanie, inicjatywa i solidarność, sprawiają, że zarząd wybierany jest bez większych problemów. Niektóre grupy określają maksymalny okres na pełnienie ról.

Wyszczególnia się poszczególne role:

a. Role niezbędne do funkcjonowania grupy:

- prezydent
- box keeper
- sekretarz
- księgowy
- asystent księgowego
- klucznik

b. Dodatkowe role:

- vice prezydent
- reporter
- fotograf
- scenograf
- mediator

Zakres obowiązków dla ról:

Prezydent (Przewodniczący, Lider) - pełni funkcję reprezentacyjną:

- rozpoczyna i zamyka spotkanie,
- wita członków grupy,
- dotrzymuje czasu spotkania,
- pilnuje porządku przebiegu spotkania, udziela głosu poszczególnym osobom.

Box Keeper - osoba odpowiedzialna za pudełko oszczędnościowe wraz z całą jego zawartością:

- przechowuje pudełko w bezpiecznym miejscu między spotkaniami,
- przynosi pudełko na spotkanie,
- wyjmuje zawartość pudełka i rozdaje materiały poszczególnym osobom (dokumenty kasowe dla księgowego, sakiewkę z pieniędzmi dla asystenta, paszporty dla wszystkich),
- po zakończonym spotkaniu umieszcza dokumenty oraz pieniądze do pudełka oszczędnościowego,
- odnosi pudełko do bezpiecznego i tajnego miejsca.

Sekretarz:

- notuje informacje z przebiegu spotkania,
- sporządza sprawozdanie na bieżąco,
- zapisuje wszystkie ważne informacje i ustalenia.

Księgowy:

- prowadzi rejestr udziałów,
- wypełnia dokumenty księgowe podczas spotkania,

- pilnuje aby operacje finansowe odbywały się zgodnie z procedurami.

Asystent księgowego - jedyna osoba, która ma fizyczny kontakt z pieniędzmi (przy większej grupie dobrze jest wybrać nawet 2 asystentów). Alternatywna nazwa, to *osoba przeliczająca pieniądze*:

- czuwa nad przepływem pieniędzy w kasie,
- przelicza pieniądze na początku spotkania (stan początkowy),
- przyjmuje pieniądze od członków grupy,
- informuje księgowego o każdej transakcji,
- przelicza pieniądze po zebraniu wszystkich udziałów na danym spotkaniu,
- umieszcza przeliczoną kwotę w pudełku oszczędnościowym.

Klucznicy - trzech kluczników - osoby odpowiedzialne za klucze do klódek zabezpieczających pudełko, przynoszące na spotkanie klucze do pudełka z oszczędnościami. Bez jednej z nich nie możliwe jest otwarcie pudełka:

- osobiście odpowiada za klucz,
- przechowują klucze między spotkaniami,
- przynosi klucz na spotkanie,
- otwiera klódkę na pudełku z oszczędnościami,
- po zakończonym spotkaniu zamyka pudełko.

Pozostałe funkcje (tworzone w zależności od rodzaju i wielkości grupy):

Wiceprezydent:

- w przypadku liczniejszych grup pomaga prezesowi,
- w razie nieobecności prezesa przejmuje jego obowiązki.
-

Reporter:

- nadaje tytuł każdemu spotkaniu,
- pisze reportaże ze spotkań bądź z różnych działań grupy,
- prowadzi blog bądź gazetę.

Fotograf:

- robi zdjęcia podczas spotkań,
- współpracuje z reporterem.

Scenograf:

- aranżuje pomieszczenie do spotkania, (np.: ustawi odpowiednio stoły, krzesła, aby pomieszczenie było przede wszystkim funkcjonalne).

Mediator-Komunikator:

- pomaga w komunikacji między poszczególnymi

członkami, uzyskuje wiedzę, co dzieje się w grupie na poziomie interpersonalnym.

6. PASZPORTY

Z rolami ściśle powiązane są tak zwane paszporty, które są przypisane do danej roli.

Paszport zawiera krótki opis pełnionych przez daną osobę zadań w ramach objętej roli. Zadaniem każdego członka grupy jest tzw. ozdobienie swojego paszportu przy użyciu zestawu graficznego (załącznik nr 4) lub własnym rysunkiem. Osoba pełniąca daną rolę indywidualnie decyduje w jaki sposób chciałaby ozdobić swój paszport. Nie jest wskazane sugerowanie członkom grupy sposobu zdobienia dokumentu. Celem tego zadania jest danie członkom grupy oszczędnościowej przestrzeni do wykreowania własnych pomysłów. Dlatego tak ważne jest nieinformowanie co do sposobu wycinania elementów z zestawu graficznego czy sposobu rysowania.

Istnieje możliwość prowadzenia notatek i refleksji co do pełnionej roli wewnątrz paszportu. Nie jest to jednak obowiązkowe.

Nie ma określonej reguły, gdzie trzymane są paszporty. Niektóre grupy decydują się na przechowywanie ich w pudełku, więc sekretarz rozdaje je na każdym spotkaniu, a następnie odbiera je na koniec spotkania. Inne grupy decydują się na zabranie paszportów do domu i przynoszenie ich na każde spotkanie. W momencie zmiany pełnionych przez osoby tworzące grupę ich ról, dochodzi jednocześnie do wymiany paszportów między członkami grupy.

7. REGULAMIN

Każda grupa tworzy regulamin w oparciu o niezmiennie założenia modelu. Regulamin jest zapisywany na stosownym dokumencie (załącznik nr 1) i wszyscy członkowie grupy własnymi rękami podpisami akceptują spisane zasady

8. WKŁAD FINANSOWY - UDZIAŁY

Każda grupa ustala indywidualnie wartość jednego udziału. Istotne jest, aby kwota odpowiadająca jednemu udziałowi była dostosowana do możliwości finansowych osób zakładających grupę. Zbyt wysoka stawka może doprowadzić do wykluczenia. Należy podkreślić, że osoby tworzące grupę są jednocześnie właścicielami zebranego kapitału. Podczas regularnych spotkań

dobrowolnie wpłacają określony wkład finansowy odpowiadający wartości udziału lub jego krotności do pudełka oszczędnościowego. Oznacza to, że jeżeli np.: 2 zł to jeden udział, to na spotkaniach będzie można wpłacić 2 zł - jeden udział, 4 zł - dwa udziały, 6 zł - trzy udziały, itd. Nie będzie natomiast można wpłacić np. kwoty 1,5 zł, gdyż każda osoba wpłaca określoną ilość udziałów.

W sytuacji gdy podczas spotkania osoba nie uściłiła wpłaty, na formularzu (załącznik 2) odnotowuje się 0,00 zł oraz 0 udziału. Pozwala to uniknąć sytuacji, że w formularzu będzie puste miejsce. Uniknie się sytuacji czy ktoś nie wpłacił, czy jego zapłata nie została zanotowana

Oznacza to, że system głosowania to „jedna osoba, jeden głos”, a nie „jeden udział, jeden głos”. System głosowanie jest zatem niezależny od ilości wkładu finansowego.

9. GRZYWNY

Określane indywidualnie przez grupę i zapisane w regulaminie. Każda grupa tworząc regulamin określa wysokość grzywny. Okoliczności udzielania są określane w momencie nadużyć lub notorycznie powtarzających się sytuacji dezorganizującą pracę grupy (spóźnianie się na spotkania, używanie niecenzuralnych słów...). Jednocześnie warto pamiętać, by grzywna była na tyle znacząca, aby stanowiła motywację do przestrzegania zasad i na tyle niska, by dana osoba była w stanie ją pokryć, a nie była czynnikiem odejścia z grupy.

Zgromadzone środki w ramach wpłacania grzywny zostają przeznaczone na konkretny cel zgodnie z określonymi w regulaminie zasadami. Zaleca się by cel ten był niezależny od ilości zbieranych wkładów.

Pieniądze uzyskane z grzywien można przeznaczyć na pokrycie niewielkich kosztów wynikających z funkcjonowania grupy.

10. CEL FINANSOWY

Tworząc grupę oszczędnościową jej założyciele decydują na jaki cel chcą zbierać pieniądze. Oszczędnościowy indywidualny - członkowie grupy oszczędzają zbierane pieniądze według własnych możliwości i na własny cel/potrzeby. Oszczędnościowy grupowy tzw. społeczny - członkowie wspólnie określają cel na jaki będą oszczędzać, np.: za wspólnie zebrane środki wyjście na pizzę lub zakup i posadzenie drzewka w ogrodzie. Ważne, aby cel określony był na

początku oszczędzania, jego założenie było realne do osiągnięcia i zrealizowania.

Dodatkową pulę pieniędzy mogą stanowić środki nagromadzone z grzywien. Cel związany z grzywiami jest zaakceptowany przez wszystkich członków grupy, a w przypadku realizacji celu na rzecz grupy nie był zależny od ilości nagromadzonych wkładów.

11. DOŁĄCZENIE DO GRUPY NOWEJ OSOBY/ ODEJŚCIE Z GRUPY

Każda grupa tworząc regulamin uściłiła zasady dołączenia do grupy oraz odejścia z niej poszczególnych osób. Mając na uwadze dbałość o integrację grupy, zaleca się, by każda nowa osoba posiadła rekomendację od przynajmniej dwóch członków grupy oszczędnościowej. Osoba postanawiająca odejść z grupy również robi to na warunkach zgodnych z regulaminem. Osoba odchodząca uzyskuje zwrot całego wkładu finansowego odpowiadającego ilościom udziału. Jednocześnie warto określić w regulaminie czy osoba odchodząca dostaje jakąś część finansów nagromadzonych z wpłaconych grzywien, czy opuszcza grupę jedynie z pieniędzmi odpowiadającymi ilości jej udziałów.

12. DOKUMENTACJA

W ramach działania grupy prowadzone są stosowne dokumenty. Mają one na celu zapewnić transparentność ustalonych zasad, usystematyzowanie działań grupy oraz uniknięcie błędów w zliczaniu nagromadzonych środków finansowych przez poszczególne osoby. Wzory stosownych dokumentów oraz sposobu ich wypełniania znajdują się w załącznikach. Jeżeli dana grupa potrzebuje utworzenie jakiegoś dodatkowego zapisu, może poszerzyć proponowaną pulę o nowe dokumenty. Wszystkie dokumenty wraz z zebranymi środkami z poszczególnych spotkań są zamykane w pudełku oszczędnościowym po każdym spotkaniu. Na początku kolejnego spotkania sprawdzane jest, czy są dokumenty i czy stan pieniędzy się zgadza z ostatnim zapisem.

13. SCENARIUSZ SPOTKANIA

Regularne spotkania przebiegają według scenariusza:

a. Scenograf przygotowuje miejsce na spotkanie,



- b. Prezydent otwiera spotkania wita członków grupy, pilnuje porządku przebiegu spotkania, udziela głosu poszczególnym osobom,
- c. Box keeper przynosi pudełko oszczędnościowe, prosi o otwarcie przez kluczników kłódek zabezpieczających pudełko oszczędnościowe, wyjmując zawartość pudełka (dokumenty ze spotkań, worek z pieniędzmi, notatnik sekretarza), rozdaje je poszczególnym osobom – rolom,
- d. Sekretarz notuje informacje z przebiegu spotkania, na bieżąco sporządza sprawozdanie, zapisuje wszystkie ważne informacje i ustalenia,
- e. Asystent księgowego rozpoczyna zbieranie udziałów od członków grupy i przekazuje na bieżąco księgowemu informację, ten zapisuje prowadzi rejestr udziałów, wypełnia dokumenty księgowe ze spotkania, pilnuje aby operacje finansowe odbywały się zgodnie z procedurami,
- f. Fotograf (jeżeli zostanie taki powołany) robi zdjęcia ze spotkania,
- g. Reporter (jeżeli zostanie taki powołany) współpracuje z fotografem i tworzy reportaż ze spotkania,
- h. Po zebraniu od wszystkich udziałów Asystent przelicza pieniądze, umieszcza przeliczoną kwotę w pudełku oszczędnościowym,
- i. Po zakończonym spotkaniu w obecności grupy box keeper umieszcza wszystkie dokumenty i pieniądze w pudełku oszczędnościowym,
- j. Klucznicy zmykają kłódki

- k. Prezes zamyka spotkanie,
- l. Box keeper odnosi pudełko oszczędnościowe w bezpieczne miejsce (tylko on zna to miejsce)

14. SPOTKANIA ON LINE

Zdarzają się sytuacje jak np.: pandemia wywołana wirusem i związana z nią kwarantanna. Grupy tracą możliwość cyklicznych spotkań i wspólnego oszczędzania. Aby zapobiec rozpadowi grupy i zapewnić ciągłość i wsparcie, można wprowadzić spotkania on line. Ważne jest, aby skontaktować się z poszczególnymi członkami grupy, sprawdzić dostępności technologiczne, zaproponować rozwiązania. W przeciwnieństwie do spotkań na żywo nie ma wspólnego pudełka oszczędnościowego, gdzie gromadzone były udziały i dokumentacja. Każdy przygotowuje własną skarbonkę, w której umieszczać będzie oszczędności na każdym ze spotkań. Dokumentację prowadzona jest on line. W tym celu grupa zakłada np.: classroom lub udostępnia dokumenty w droopbox. Dzięki temu wszyscy mają możliwość obserwowania na bieżąco podejmowane czynności. Podczas spotkania kolejno każdy z członków pokazuje do kamery wartość wpłaconego udziału i wrzuca je do skarbonki, księgowy odnotowuje ją w formularzu (załącznik 6).

III DOKUMENTACJA

Załącznik nr 1 Regulamin grupy – wypełniany podczas spotkania, gdzie ustalany jest regulamin. Zaakceptowany i podpisany przez wszystkich członków grupy. W przypadku zmian odnotowuje się datę modyfikacji.

Załącznik nr 2 Zarządzanie przychodami i wydatkami – odrębny na każde spotkanie, wypełniany przez księgowego. Osoby wpłacając udział własnoręcznie podpisują kwitując wpłacenie udziału.

Załącznik nr 3 Zestawienie udziałów – zbiorczy przez cały okres funkcjonowania grupy, po każdym spotkaniu księgowy wprowadza na podstawie zał. 2 zebrane udziały od członków grupy do zbiorczego zestawienia. Daje obraz ile poszczególni członkowie zgromadzili udziałów od początku oszczędzania.

Załącznik nr 4 Paszporty – każdy otrzymuje swój paszport w zależności od pełnionej roli.

Załącznik nr 5 Plan oszczędnościowy – każdy z uczestników otrzymuje indywidualny plan, w którym zakłada sobie na co będzie oszczędzał środki.

Załącznik nr 6 Zarządzanie przychodami i zestawienie udziałów -spotkania on line – dokument excel, księgowy wprowadza wartość zgromadzonych udziałów z poszczególnych spotkań, które automatycznie przenoszą się do zestawienia zbiorczego. Umieszczany w dropbox lub classroomie.

Załączniki dostępne są do pobrania na stronie: eswip.pl w zakładce „Publikacje”.

IV ZAKOŃCZENIE

Grupy samodzielnie rozwiązują problemy, które napotykają w trakcie ich działalności. Nikt nie zna rzeczywistości lepiej niż członkowie danej grupy. Zatem proces decyzyjny należy do nich. Każda decyzja o wprowadzeniu jakiegokolwiek innowacji pochodzi od grup.

Samofinansujące się grupy nieustannie doskonalą metodologię, dostosowując ją do swoich konkretnych potrzeb i tworząc nowe punkty, od prostych systemów ubezpieczeniowych po fundusze inwestycyjne. Innowacje są zatem wprowadzane, a opracowane nowe



narzędzia są wynikiem kreatywności użytkowników. Należy pamiętać, że zasobami należy zawsze zarządzać w bardzo przejrzysty i profesjonalny sposób, aby chronić naszą najcenniejszą wartość, którą jest ZAUFANIE.

Jednak należy zaznaczyć przede wszystkim, że w po dejściu grupzczędnościowych nie chodzi o pożyczki ani o mikropożyczki. Tu chodzi o ludzi i pomaganie członkom w osiągnięciu ich potencjału. Nie chodzi o biznes, ale o promowanie solidarności, spójności społecznej, nieformalnego uczenia się (nauka poprzez działanie i nauka poprzez dzielenie się) oraz poczucia wspólnoty. Chodzi tu o określenie i rozeznanie ograniczeń, dotyczy możliwości, wolności wyboru i ponownego przejęcia kontroli nad naszym życiem finansowym. Dlatego tak ważne jest rozwinięcie, czy wręcz odkrycie na nowo kultury oszczędzania, która była tak naturalna dla poprzednich pokoleń.

Fot. Andrea Serafini, Jolanta Piechowiak

Szansa na powrót na rynek pracy

Szukasz pracy? Chcesz zmienić zawód? A może potrzebujesz podwyższyć swoje kompetencje? Elbląskie Centrum Integracji Społecznej jest właśnie dla Ciebie.

Jolanta Piechowiak

- Najprościej mówiąc, projekt Elbląskie Centrum Integracji Społecznej realizowany przez Stowarzyszenie ESWIP pozwala bezrobotnym trwale wrócić na rynek pracy - mówi Hanna Oczkoś, specjalista ds. reintegracji zawodowej w ECIS. - Oferujemy wsparcie doradcy zawodowego i psychologa oraz szkolenia podnoszące kwalifikacje zawodowe i praktyki, podczas których uczestnicy projektu mogą sprawdzić swoje umiejętności oraz nabyć doświadczenie.

Praktyki odbywają się w pracowniach stolarskiej, biurowej, krawiecko-tapicerskiej i gospodarczej w Domu pod Cisem oraz na otwartym rynku pracy, w miejscu zgodnym ze ścieżką zawodową.

- Udział w projekcie mogą wziąć osoby bezrobotne, także osoby z niepełnosprawnościami, w wieku od 15 do 64 lat – wyjaśnia Hanna Oczkoś. - Naszym zadaniem jest tak poprowadzić uczestników, aby mogli swobodnie poruszać się na rynku pracy, a poprzez zdobyte kwalifikacje i umiejętności potrafili pracę znaleźć i ją utrzymać.

Część problemów uczestników CIS związana jest w dużej mierze z trudną sytuacją finansową, dlatego to właśnie oni będą uczyli skutecznego oszczędzania, tworząc jednocześnie przestrzeń społecznych interakcji i wzajemnego wsparcia.

Zaletą ECIS jest indywidualne podejście do każdej

osoby, praca nad mocnymi stronami i umiejętnościami człowieka. To nie jest chwilowe działanie, to proces, który daje szansę na sukces. Masz pytania? Zadzwoń: tel. 734 218 300.



Projekt „Elbląskie Centrum Integracji Społecznej 3” realizowany jest ze środków Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego

Projekt realizowany jest przez Stowarzyszenie ESWIP w partnerstwie z Powiatowym Urzędem Pracy i Miejskim Ośrodkiem Pomocy Społecznej w Elblągu



STOWARZYSZENIE
ESWiP | ORGANIZACJA
POZYTYWU PUBLICZNEGO

przyjdź
do sklepu

przynieś
niepotrzebne
rzeczy



kupuj
rzeczy
z duszą

damy im
drugie życie



SKLEP 1905 — 2019
SPOŁECZNY
POD CISEM

— Elbląg, Stawidłowa 3 —

adres: **ul. Stawidłowa 3**
82-300 Elbląg
www: **www.dompodcisem.pl**
tel.: **+48 734 218 310**
mail: **sklep@dompodcisem.pl**
sklep **10⁰⁰-17⁰⁰** wtorek - piątek
czynny: **10⁰⁰-14⁰⁰** sobota

GPS

